

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A történelem minden dicsőséget mérlegre tesz. Az idő kíméletlenül megmondja, hogy méltán emelt-e rangra bárkit a saját kora. „*Ítéljen közöttünk a nemzet, ítéljen a história*” – ajánlja Deák Ferenc. Erre az időbeli megmértetésre minden korszak minden kitüntetettje számíthat.

A história ezúttal is pontos képet ad, ha úgy tetszik, ítéletre készül a Magyar Nemzeti Múzeumban. A Szent István Rend történetét bemutató tárlat két és fél évszázad adományozói és adományozottjai elé tart tükröt.

A 250 éves kitüntetés sorsának alakulása sokszínű fejezet Magyarország életében. A most nyíló kiállítás bemutatja a szándékok és célok, a szempontok és értékek bonyolult rendszerét. Végigkísérhetjük egy Habsburg-házból való magyar uralkodó többségében magyar alattvalóknak adományozott elismerésének történetét az első zöld-vörös-zöld szalagos, koronás rendjelek feltűzésétől a 21. századi újjászületésig. Felidézhetjük az első átadásra magyar nemzeti viseletbe öltöző Mária Terézia határozott uralkodói kiállítását, és sorra megfejtethetjük a díjak révén szövetséget ajánló, eredményt elismerő, támaszt kereső uralkodók üzeneteit.

„PUBLICUM MERITORUM PREAMIUM”, vagyis „az érdem nyilvános jutalma” – olvasható a jelvényeken. S ahogy változott a történelmi környezet, úgy változott rang és tett, amely nyilvánosságot, jutalmat érdemelt. A 19. század második felében a magyar királyságnak kiemelkedő szolgálatot tevő katonákhoz és tisztviselőkhöz már a polgárosuló nemzetet gazdagító tudósok és művészek is csatlakoztak.

Ahány kor, annyiféle kitüntetés. Ahány kitüntetés, annyi jellemző kép az adott korról. Íme, előttünk az izgalmas történelmi tanulság. A 2011. évi újraalapítás már arról tanúskodik, amit mi, mai magyarok gondolunk a sikerről, a teljesítményről, a nemzet elé állítandó, a hazánk jó hírét növelő példaképekről.

Budapest, 2014. április 29.

Áder János